

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра фізіології людини і тварин

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
Курсова робота

Підготовки бакалавра
Спеціальності 091 Біологія
освітньо-професійної програми «Біологія»

Силабус нормативного освітнього компонента «Курсова робота» підготовки бакалаврів заочної форми навчання галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія за освітньо-професійною програмою «Біологія».

Розробник: Качинська Тетяна Валеріївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізіології людини і тварин

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Теплюк В.С.)

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізіології людини і тварин

протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

к.б.н., доц. Качинська Т.В.

1 опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	09 «Біологія» 091 «Біологія» «Біологія» «Бакалавр»	Нормативний
Кількість годин / кредитів 60/2		Рік підготовки: 3
		Семестр: 5-й
		Лекції: –
		Практичні: –
Загальна кількість годин: 60		Самостійна робота: 52 год.
		Консультації: 8 год.
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

ППП Качинська Тетяна Валеріївна

Науковий ступінь кандидат біологічних наук

Вчене звання доцент кафедри фізіології людини і тварин

Посада доцент кафедри фізіології людини і тварин

Контактна інформація т. (0332) 24-99-47, e-mail: Kachynska.Tatiana@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Для отримання диплома бакалавра студенти протягом навчання мають виконати і захистити курсову роботу. Захист курсових робіт відбувається відповідно до тематики, поданих кафедрами, при комісії із складу викладачів цих кафедр. Оцінка, яку отримує студент, складається з оцінки змісту та якості оформлення роботи, об'єму та якості проведених досліджень, якості ілюстративного матеріалу, представленого до захисту.

Виконання та захист курсових робіт дає можливість оцінити вміння студента самостійно аналізувати та узагальнювати матеріал навчальних дисциплін і провадити наукову роботу (з аспектом щодо лабораторної діагностики біологічних систем).

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою курсової роботи є закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання з лабораторної діагностики біологічних систем.

Основними завданнями курсової роботи є систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних знань студента, використання їх для вирішення конкретних науково-методичних завдань, а також вдосконалення навичок аналізувати наукову та методичну літературу, узагальнювати та логічно викладати сучасний стан наукових досліджень з конкретної проблеми лабораторної діагностики біологічних систем живих організмів й набуття вмінь планувати науково-методичну роботу, чітко формулювати висновки, виходячи з результатів; вмінь конкретно інтерпретувати дані, здатність правильно документувати й оформляти результати досліджень у процесі написання роботи.

Курсова робота повинна бути написана державною мовою.

Успішне виконання та оформлення курсових робіт забезпечується їх раціональним плануванням, в якому можна виділити такі етапи:

- вибір і затвердження теми роботи;
- формулювання мети дослідження;
- формулювання завдань та укладання календарного плану їх вирішення;
- опрацювання літературних джерел з проблеми дослідження;
- проведення методичних досліджень і накопичення власного фактичного матеріалу за темою курсової роботи;
- науковий аналіз фактичного матеріалу;
- написання першого варіанта тексту роботи та подання його на перевірку науковому керівникові;
- усунення недоліків, внесення поправок, доповнень, тобто формування остаточного варіанта тексту та оформлення його згідно з вимогами до оформлення роботи;
- підготовка тексту доповіді та ілюстративного матеріалу до захисту на кафедрі;
- захист курсової роботи.

Тематика курсових робіт визначається кафедрами і пропонується студентам на початку навчального року. Студентам надається право вільного вибору теми курсової роботи із запропонованого кафедрою переліку. Студенти також можуть обґрунтовано пропонувати свої теми. Тематика курсових робіт повинна відповідати професійним завданням, що вирішуються у межах конкретної навчальної дисципліни відповідно до навчального плану. Тема курсової роботи (проєкту) повинна бути актуальною і науково значущою.

Після затвердження теми курсової (проєкту), студент разом із науковим керівником формулює мету і завдання даної курсової роботи та складає календарний план – графік виконання. Порушення студентом цього календарного плану фіксує науковий керівник, про що він інформує завідувача кафедри, а за необхідності – деканат факультету.

Науковий керівник консультує студента під час написання курсової роботи, зокрема: уточнює зі студентом перелік питань, які підлягають вивченню, список необхідної літератури чи інших інформаційних матеріалів, допомагає спланувати експеримент, якщо такий передбачений, провести аналіз його результатів та чітко сформулювати висновки.

Студент періодично інформує наукового керівника про результати роботи, усунення вказаних керівником недоліків, узгоджує терміни подальшого виконання роботи. Перед захистом курсової роботи студент готує та узгоджує з керівником текст доповіді, її оформлення та інформаційне насичення ілюстративним матеріалом.

Обсяг курсової роботи 25-30 сторінок. Назви і приблизне співвідношення розділів та підрозділів курсової роботи виглядають наступним чином: титульний аркуш – 1, зміст – 1, прийняті скорочення та аббревіатури – 1, вступ – 1-3, огляд літератури – 20-25, узагальнення – 1-2, методична складова/практичні рекомендації – 2-3, висновки – 1-2, список літератури – 2-3, додатки – 1-3. До захисту курсової роботи допускають студентів, які виконали всі вимоги навчального плану, отримали позитивні відгуки наукового керівника на свою роботу та перевірили роботу на унікальність (рекомендований програмний ресурс Unichек.com), яка має становити не менше як 55 %.

Захист курсової роботи відбувається в усній формі та складається із доповіді та відповідей на запитання.

Доповідь на захисті першої курсової роботи повинна 5-7 хвилин. У доповіді студент має чітко викласти суть роботи, звернувши особливу увагу на мету, завдання та методи дослідження, аналіз джерел літератури та обґрунтування висновків. Під час доповіді використовуються комп'ютерні презентації. Якщо в доповіді студентом докладно викладені основні результати курсової роботи, то висновки можна не зачитувати.

Після доповіді студенту необхідно відповісти на запитання членів комісії. Далі слово надають науковому керівникові, який дає стисло характеристику студента. Під час захисту члени комісії оцінюють чіткість та ґрунтовність доповіді, коректність відповідей на запитання, аргументованість пояснень, уміння студента викладати свої думки, вести наукову дискусію. Рішення про підсумкову оцінку за захист курсової роботи приймають на закритому засіданні комісії, враховуючи оцінки за рукопис та захист.

Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не допускається. Студент несе відповідальність за дотримання встановлених вимог до курсової роботи і термінів її виконання, тому потрібно ознайомитися з вимогами, що пред'являються до оформлення робіт, задовго до початку написання роботи, оскільки невірне оформлення курсової роботи може привести до зниження оцінки при її захисті.

3. Компетентності

До кінця навчання студенти будуть володіти наступними компетентностями:

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

СК02. Здатність демонструвати базові теоретичні знання в галузі біологічних наук та на межі предметних галузей.

СК 04. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

СК 05. Здатність до критичного осмислення новітніх розробок у галузі біології і професійній діяльності.

Після вивчення курсу студенти отримають наступні програмні результати навчання:

ПР 02. Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності.

ПР 03. Планувати, виконувати, аналізувати дані і презентувати результати експериментальних досліджень в галузі біології.

ПР 04. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

ПР 07. Володіти прийомами самоосвіти і самовдосконалення. Уміти проектувати траєкторію професійного росту й особистого розвитку, застосовуючи набуті знання.

ПР 08. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПР 19. Застосовувати у практичній діяльності методи визначення структурних та функціональних характеристик біологічних систем на різних рівнях організації.

ПР 20. Аргументувати вибір методів, алгоритмів планування та проведення польових, лабораторних, клініко-лабораторних досліджень, у т.ч. математичних методів та програмного забезпечення для проведення досліджень, обробки та представлення результатів.

ПР 22. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на добросовісність, професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.

4. Інформаційний обсяг освітнього компонента

4.1. Програма змістових модулів

Тема 1. РОБОТА НАД БІБЛІОГРАФІЄЮ.

Вибір теми курсової роботи. Користування каталогами та науковою літературою, статистичними й інструктивними матеріалами біологічних та медичних наук; Інтернет-джерела.

Тема2. СТРУКТУРИЗАЦІЯ ЗМІСТУ РОБОТИ.

Теоретична і реферативна частини курсової роботи. Створення власного каталогу наукової літератури.

Тема 3. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Актуальність, мета, предмет, об'єкт, завдання курсової роботи.

Тема 4. РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ТА ВИКЛАДАННЯ МАТЕРІАЛІВ КУРСОВОЇ РОБОТИ.

Систематизація наявної інформації, співставлення різних позицій, виділення можливих суперечностей та причин їх виникнення. Розробка методичної фахової складової курсової роботи.

Тема 5. ФОРМУЛЮВАННЯ ВИСНОВКІВ; ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

Висновки дослідження – коректність, стислість, конкретні пропозиції щодо вирішення проблеми. Складання списку використаних джерел відповідно до ДСТУ.

Тема 6. РЕДАКЦІЙНЕ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ ВІДПОВІДНО ДО ЗАГАЛЬНОВСТАНОВЛЕНИХ ВИМОГ. ПІДГОТОВКА ДО ОПРИЛЮДНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ.

Вимоги з філологічного оформлення та стилю викладу матеріалу, структурних компонентів та науково-методичних вимог до оформлення курсових робіт. Перевірка роботи на антиплагіат (допускають роботи з не менше як 51% оригінальності). Вимоги до написання виступу. Вимоги до створення презентації.

Зразок заяви про самостійне виконання курсової роботи:

ЗАЯВА

студента (ки) _____ групи

ПІБ

ПРО САМОСТІЙНЕ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Я, ПІБ, заявляю: моя курсова робота на тему « » (назва роботи), виконана без чужої допомоги (самостійно) на базі літератури і наукових джерел, які подані у роботі. Усі запозичення з друкованих та електронних видань оформлені належним чином з посиланням на джерело. Я усвідомлюю, що несу пряму відповідальність у випадку порушення принципів академічної (наукової) доброчесності, зокрема наявності плагіату у представленій роботі.

Дата

Підпис

Тема 7. ЗАХИСТ (ЗАЛІК).

Захист перед призначеною комісією.

5.2. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Тема 1. Робота над темою та бібліографією	7	–	–	6	1
Тема 2. Структуризація змісту роботи	10	–	–	9	1
Тема 3. Визначення мети та завдань дослідження	10	–	–	9	1
Тема 4. Розробка методики та викладання матеріалів курсової роботи	11	–	–	9	2
Тема 5. Формулювання висновків; оформлення списку використаних джерел	11	–	–	9	2
Тема 6. Редакційне оформлення курсової роботи відповідно до загальновстановлених вимог. Підготовка до оприлюднення.	10	–	–	9	1
Тема 7. Захист (залік)	1	–	–	1	–
Усього годин	60			52	8

6. Види самостійної роботи

1 Тематика курсових робіт з біології.

- 2 Тематика курсових робіт із клінічної лабораторної діагностики.
- 3 Тематика курсових робіт зі лабораторної діагностики біологічних систем.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Студент має своєчасно пройти всі етапи виконання курсової роботи. Якщо з об'єктивних причин своєчасно не встигає виконати початкові етапи роботи, згідно з календарним планом, то студент зобов'язаний повідомити про це наукового керівника роботи і надолужити відставання до завершення фінального етапу. Після виконання роботи своєчасно передати її на перевірку науковому керівнику. Оцінювання відбувається за шкалою на с. 7.

Політика щодо академічної доброчесності. Викладач і студент мають дотримуватись ст. 36 Закону України «Про освіту». Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково- педагогічну діяльність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної й наукової діяльності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Керуючись [«Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#), встановлюються базові засади щодо запобігання поширенню академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та передбачена обов'язкова перевірка на плагіат, яка відбувається двічі: перший раз студентом перед подачею роботи для перевірки науковому керівнику, другий раз науковим керівником перед захистом курсової роботи. Результати перевірки додаються до супровідних матеріалів кваліфікаційної роботи. До захисту допускається курсова робота з високим (75-10%) та середнім рівнем унікальності (74-55 %). Проте, курсова робота з індексом унікальності 55-74 % потребує уваги з боку наукового керівника та може бути повернута на доопрацювання і повторну перевірку. До офіційного захисту не допускаються курсові роботи з низьким (40-54%) та недопустимо низьким (39% і нижче) рівнем унікальності. Для перевірки робіт на унікальність рекомендований програмний ресурс Unichекk.com. Можлива і третя вибіркова перевірка на плагіат працівниками науково-дослідної частини університету.

За результатами перевірки на плагіат (співпадіння____%). Представлена курсова робота для подальшого її оцінювання та захисту.

Політика щодо деделайнів та перескладання. Електронний варіант роботи із списком використаної літератури, рефератом, висновками і підтвердженням відсутності в роботі академічного плагіату має бути виконаний до проведення захисту курсової роботи. У випадку невиконання індивідуального плану і невиконання відповідних вимог студент не допускається до захисту. У разі не складання заліку, студент може перездати його під час ліквідації академічної заборгованості передбаченої розкладом екзаменаційної сесії.

Оцінювання курсової роботи (оцінювання до 100 балів)

Таблиця 3

№ з/п	Критерії оцінювання курсової роботи	Максимальна кількість можливих балів	Кількість отриманих балів

1	Своєчасність представлення готової курсової роботи (заплановано __.__.20__ р., зроблено __.__.20__ р.)	<u>3</u>	
2	Дотримання ВИМОГ до ОФОРМЛЕННЯ курсової роботи:	<u>3</u>	
	- правильність оформлення титульної сторінки	1	
	- правильність структури представленої роботи (правильність оформлення заголовків, підзаголовків)	1	
	- правильність оформлення числового, графічного та ілюстративного матеріалу	1	
3	Дотримання ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ до ОФОРМЛЕННЯ курсової роботи:	<u>2</u>	
	- достатній обсяг роботи (___ сторінок)	1	
	- дотримання стандартів шрифту, інтервалу тексту, наявність автоматичної нумерації сторінок	1	
4	Характеристика ВСТУПУ:	<u>6</u>	
	- наявність обґрунтування актуальності теми	3	
	- визначення мети та постановка задач курсової роботи	3	
5	Характеристика ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ:	<u>30</u>	
	- повнота представлення теоретичного матеріалу щодо розглядуваної проблеми	10	
	- наявність посилань на літературні джерела у тексті та правильність їх оформлення	10	
	- обґрунтування доцільності використаних результатів досліджень	5	
	- наявність ілюстративного матеріалу та його характеристика	5	
6	Характеристика ВИСНОВКІВ	<u>6</u>	
	- відповідність висновків поставленим завданням	3	
	- наявність характеристики результатів дослідження	3	
7	Характеристика СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:	<u>5</u>	
	- достатній обсяг джерельної бази (використано ___ джерел)	1	
	- актуальність використаних джерел	1	
	- наявність посилань у тексті роботи на всі подані джерела	3	
8	Характеристика РІВНЯ НАУКОВОСТІ курсової роботи:	<u>15</u>	
	- логічна послідовність і науковий стиль представлення матеріалу	5	
	- оригінальність та новизна представленої роботи	5	

	- оприлюднення результатів виконаної роботи (публікація, доповідь на конференції, тощо)	5	
9	ЗАХИСТ КУРСОВОЇ	<u>30</u>	
	Доповідь	10	
	Презентація	10	
	Відповіді на запитання	10	
	Разом:	100	

ВИСНОВОК: Курсова робота, що представлена студентом отримує _____ балів. Науковий керівник _____ (підпис) (наук. ступінь, прізвище, ініціали) _____ 20_____

Підсумковий контроль – залік. Робота студента над курсовою роботою (проєктом) оцінюється за результатами її захисту на засіданні кафедри або перед призначеною їй завідувачем комісією (табл. 3). Для отримання заліку з курсової роботи потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою. За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, участь в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, можуть присуджуватися додаткові (бонусні) бали. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів, що вноситься до відомості, за поточну роботу не може перевищувати 100 балів. Оцінка за курсову роботу виставляється згідно шкали оцінювання (табл. 4).

V. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

- Деякі методи та методики біологічних досліджень. Методичні рекомендації /Укл.: Я. А. Омельковець, Н. З. Романюк, К. Б. Сухомлін, Л. О. Шварц, Л. П. Радюк. – Луцьк, 2008. – 50 с.
- Зінченко О. П., Сухомлін К. Б. Методичні рекомендації для написання кваліфікаційних робіт із зоологічних дисциплін для студентів біологічних факультетів університетів. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007.– 60 с.
- Написання і оформлення курсових робіт освітньо-кваліфікаційного ступеня «бакалавр»: Методичні рекомендації для студентів факультету біології та лісового господарства денної та заочної форм навчання / Укл.: С. О. Волгін, І. І. Кузьмішина, О. Р. Дмитроца, М. О. Зінченко, О. Я. Іванців, Л. О. Коцун, О. С. Фіщук, С. В. Дяків. – Луцьк: Вежа-Друк, 2021. – 39 с.
- Сухомлін К. Б., Зінченко О. П. Організація науково-дослідної роботи у закладах освіти:

Методичні рекомендації. – Луцьк : Медіа, 2019. – 36 с.

5. Качинська Тетяна. Лабораторний практикум з курсу «Доклінічна діагностика біологічних систем / Качинська Тетяна. - Луцьк, 2021. 88 с. [електронне видання].

6. Козачук Н. О., Качинська Т. В., Дмитроца О. Р., Білецька О. А. Фізіологія людини і тварин: сучасні методи діагностики : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). Об'єм даних 3,79 Мб.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20772/1/fizioloiiia%20liudyny.pdf>

Основна:

1. Бекас О. О., Зуграва М. О. Методичні рекомендації для написання та оформлення курсових робіт з вікової анатомії і фізіології: для студентів СВО бакалавра спеціальності 6.010203 Здоров'я людини, 014.14 Середня освіта (Здоров'я людини). – Вінниця, 2018. – 28 с.
Режим доступу: <https://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4693/БекасО.О.Методичка%20Курс.%20роб%20Вікова%20фізіологія.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

2. Волгін С. О., Гнатуш С. О., Манько В. В. Оформлення курсових і дипломних робіт : методичні вказівки для студентів біологічного факультету. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 40 с.

3. Ківганов Д. А., Стойловський В. П., Алексеєва Т. Г., Гладкій Т. В. Підготовка курсових робіт : методичні вказівки для студентів біологічного факультету. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – 48 с.

4. Кодекс академічної доброчесності. 30.10.2020. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

5. Мотузюк О. П. Фізіологія, гігієна та охорона праці : метод. рек. до лабораторних занять. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 44 с.

6. Основи науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник / І. П. Аносов, М. В. Елькін, М.М. Головова, А. А. Коробченко. – Мелітополь : ТОВ «Видавничий будинокММД», 2015. – 218 с.

7. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Є. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення. – К., 2004. – 206 с.

8. Положення про систему запобігання та виявлення академічного антиплагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки. 26.02.2021. URL: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/Polozhennya-pro-systemu-zapobigannya-ta-vyavleniya-akademichnogo-plagiatu.pdf>